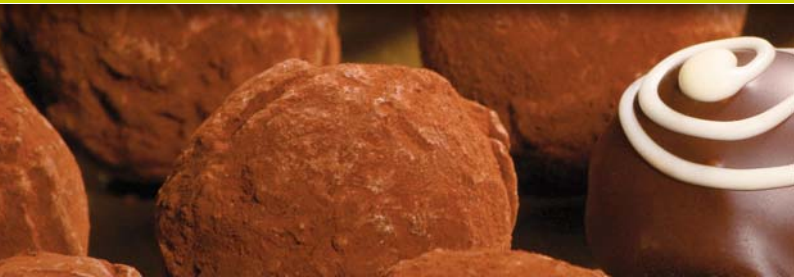

ÕIGLANE KAUBANDUS
NAGU HEAD EESTI ASJAD

"Me sõltume oma hommikusöögil pea poolest maailmast!"

Martin Luther King

Vaata lähemalt – mis on sinu ostukorvis?

Paljud meie igapäevased tarbekaubad nagu kohv, tee, suhkur, riis, kakao, puuviljad jms. kasvatatakse Ladina-Ameerika, Aasia ja Aafrika arengumaades. Paljude vaesemate riikide areng ja nende elanike heaolu sõltub ühe või paari toote ekspordist Euroopasse jt tarbimisühiskondadesse. Kahjuks ei arvesta tänapäeva maailmakaubanduse reeglid kõige vaesemate inimeste huvisid; suurem osa rahast, mida meie tarbijatena maksame, jääb vahendajatest ja sissevedajatest suurfirmadele. Madalad maailmaturu hinnad sunnivad arengumaade väiketalunikke müüma oma saagi sellise hinna eest, mis ei kata isegi tootmiskulusid. See tähendab, et peredel ei ole võimalik maksta laste kooli eest või haigestumise korral arsti juurde minna. Inimesed jätavad oma kodud ja lahkuvad töötöisinguil ülerahvastatud linnadesse või hoopis välismaale. Nii juhtubki, et kaudselt võtame osa paljude inimeste vaesustumisest ja kogukondade hääbumisest, sest ei vaevu mõtlema, kes ja millistes tingimustes meie toidulauda katavad. See ei ole kestev areng väiketootjale ega ka meile!

Õiglane kaubandus – kõik hea ei ole tingimata eestimaine!

Õiglane kaubandus on ainus rahvusvaheline süsteem, mis seisab arengumaade väiketootjate huvide eest. See ei ole heategevus, vaid kaubandussuhetel põhinev solidaarsus arengumaade tootjate ja heaoluriikide tarbijate vahel. Rahvusvahelise õiglase kaubanduse liikumise missioon on muuta maailma kaubandussüsteemi reegleid nii, et kõikide partnerite tehingud oleksid tasuvad ning kõik kaubandusahelas osalejad – tootjast tarbijani – tunneksid ennast hästi.

“Õiglane kaubandus loob turvatunde. Ma tean, et kui müün oma kauba õiglase kaubanduse süsteemiga liitunud ostjale, saan ma kauba eest väärilist hinda. Ma olen kindel, et ostja tegevust kontrollitakse ning ta tasub mulle kauba eest õiglaselt.”

Alberto, suhkruroo kasvataja Costa Ricas

Õiglase kaubanduse eesmärkideks on:

- Vähendada äärmist vaesust arengumaades kaubandussuhete abil
- Tugevdada arengumaade väiketalunike ja istanduste tööliste võimalusi kohaliku kogukonna kestva arenguks

Õiglase kaubanduse põhimõteteks on:

- Pikaajalised kauplemissuhted tootjaühistu ja ettevõtte vahel
- Maailma turuhinnast kõrgem fikseeritud hind
- Lisatulu, mis investeeritakse kogukonna sotsiaalvaldkonda

Fairtrade märk tootel garanteerib, et:

- Arengumaade väiketalunikud saavad oma toote eest väärilist tasu, mis katab kulud ja võimaldab kestva arengu
- Istanduste ja tootmisühistute töölised saavad inimväärset palka ja töötavad inimlikes tingimustes
- Õiglase kaubanduse lisatulu kasutatakse kogukonna sotsiaalseks arenguks
- Tootmisprotsessis ei kasutata orja- ega lapstööjõudu
- Tootmisel lähtutakse keskkonnasäästlikest põhimõtetest

“Tarbijad peaksid olema häälekamad. Oluline on teada, kust ja millistel tingimustel toode tarbijani jõuab... Tundke huvi õiglase kaubanduse vastu. Küsige poodidest õiglase kaubanduse tooteid!”

Penny Newman, Cafedirect

Õiglase kaubanduse süsteemis kaubeldakse vaid selliste toodetega, mis on toodetud arengumaades ja mille tootmisprotsessile on loodud rahvusvahelised standardid. Valdav osa neist on põllumajandussaadused, mis meie laiuskraadidel ei kasva. Niisiis ei konkureeri Fairtrade märki kandvad tooted eestimaiste põllumajandussaadustega.

“Õiglasest kaubandusest saadud raha eest ehitasime me oma külla silla. Varem pidime peale riisikoristust minema läbi kanali riisikotid pea peal. See oli väga raske ning võttis tohutult kaua aega kuna vesi ulatus kuni kõhuni.”
Kashmeer Shing, riisikasvataja Põhja-Indias

**KÕIK HEA EI OLE
TINGIMATA
EESTIMAININE.**

Hoolides inimesest ja keskkonnast
tagab õiglane kaubandus parema
elu paljudele talunikele ja istanduste
töölistele arengumaades.

Küsi poest
Fairtrade märgiga tooteid!

Kuidas on tagatud õiglase kaubanduse usaldusväärsus?

Selleks, et müüa oma tooteid õiglase kaubanduse süsteemis, peavad tootjajähistud saama vajaliku sertifikaadi ja ettevõtted/maaletoojad omama vastavat müügilitsentsi. Alates 1997. aastast määrab ühtsed sertifitseerimiskriteeriumid rahvusvaheline organisatsioon FLO (Fairtrade Labelling Organizations International), mis on katusorganisatsiooniks 21 rahvuslikule organisatsioonile tarbijajähistkondes.

Fairtrade sertifikaadiga tootjate tegevust ja selle pidevat vastavust standarditele kontrollib sõltumatu sertifitseerimisorganisatsioon FLO-Cert. FLO-Cert töötajad külastavad iga aasta tootjaid, et kontrollida tootmis- ja töötingimusi ning õiglase kaubanduse lisatulu kasutamist. Tootjad on kohustatud esitama statistika kogu õiglase kaubanduse raames tehtud müügi kohta, mida võrreldakse importijate esitatud Fairtrade märgiga toodete ostu ja edasimüügi statistikaga. Õiglase kaubanduse turu statistikat jälgib ja märgi õige kasutuse eest Baltikumis vastutab Soome õiglase kaubanduse assotsiatsioon.

Õiglane kaubandus maailmas

- Õiglane kaubandus on maailmas üks kiiremini arenev turg ning tänaseks on sertifitseeritud üle 600 tootjajuhistu rohkem kui 60 arenguriigis. Süsteemis töötab üle 1 400 000 taluniku ja töölise.
- Fairtrade sertifitseeritud toodete käive maailmas oli 1,6 miljardit €. 2006. aastal – see kasvas eelmise aastaga võrreldes 42%! 2007. a Fairtrade toodete käive on hinnanguliselt 2.1 miljardit €.
- Õiglase kaubanduse suurim turg on Suurbritannia, kus 25% banaanidest, 20% kohvist ja 5% teest kannavad Fairtrade märki.
- Suurbritannia jaemüügikett Marks&Spencer müüb oma kauplustes ainult õiglast kohvi ja teed. Suuruselt teine jaemüügikett Sainsbury's müüb ainult õiglasi banaane – 2 miljonit kilo iga nädal! Fairtrade kohvi pakuvad oma lendudel ka Berlin Air ja RyanAir lennufirmad.
- Kõik Pariisi lennuvälja kohvikud pakuvad õiglast kohvi.
- Norra ja Rootsi riigiametnikud ja rahvaesindajad joovad õiglast kohvi.
- Paljud ettevõtted nagu Microsoft ja Merrill Lynch Suurbritannias ning IBM ja France Telecom Prantsusmaal pakuvad oma töötajatele õiglast kohvi.

Küsi poest õiglase kaubanduse tooteid!

Lisaks mitmetele mahepoodidele on õiglase kaubanduse tooted nüüdsest saadaval ka suuremates kauplustes ja jaemüügikettides nagu Kaubamaja, Stockmann, Prisma, Rimi. Peamiste toodetena on Eestis saadaval kohv, tee, suhkur ja šokolaad. 2007. aastal jõuavad turule erinevad puuviljad, vein, õlu, riis, pähklid ja puuvillatooted.

Eestisse jõuab suhkur Malawist, kohvi Nicaraguast, banaanid Ecuadorist, ananassid Costa Ricalt, vein Lõuna-Aafrikast, riis Indiast.

"Õiglase kaubandus ei ole mitte ainult ostu-müügi protsess, vaid see on omamoodi aluseks ülemaailmsele perekonnale."

Tadesse Meskela, kohviühistu juht Etioopias

Martha Chilembwe on Malawis asuva Kasinthula õiglase kaubanduse ühistu liige. Temale kuulub kolm hektarit suhkruroo istandust.

“Õiglase kaubandus toob meie perre lootust,” räägib ta. Martha on eriti rõõmus selle üle, et raha õiglase kaubanduse projektist on kulutatud kahe kaevu rajamisele. “See on alles algus,” räägib ta optimistlikult. Nii nagu teised ümberkaudsed põllumehed, on ka tema

üle läinud riisi kasvatamiselt suhkruroo kasvatamisele. Vahe on suur, sest suhkruga kaasneb suurem sissetulek.

Martha Chilembwe

Fotod: Kenneth Havgaard

“Põllumees olla ei ole kerge, aga samal ajal ei ole see ka midagi ületamatut. Õiglase kaubandus on hea. See aitab arendada meie kogukonda.”

Robin Chaya, Kasinthula suhkrukooperatiivi liige Malawis

Справедливая торговля – твой выбор

Международное движение справедливой торговли обеспечивает благополучие всем звеньям, от производителей в развивающихся странах до потребителей в развитых странах.

Знак «Фэртрейд» (Fairtrade) гарантирует, что

- фермеры в развивающихся странах получают за продукцию справедливую оплату, которая покрывает расходы на производство и обеспечивает устойчивое развитие
- рабочие получают достойную зарплату и работают в человеческих условиях
- прибыль от справедливой торговли используется для социального развития общины
- отсутствует использование людей в качестве рабов и детского труда
- придерживаются нормам охраны окружающей среды

Соответственно стандартам справедливой торговли производятся различные товары как кофе, чай, бананы, сахар, рис и т.д. в 60 развивающихся странах. С системой соединилось более чем 1 миллион фермеров и рабочих в развивающихся странах Африки, Азии и Латинской Америки. Вместе с членами семьи и общины число людей достигает 5 миллионов человек.

Разумным выбором товаров Вы способствуете улучшению условий труда и социальному благополучию фермеров и работников в развивающихся странах.

Valides õiglase kaubanduse tooteid, mõjutad otseselt arengumaade inimeste elu!

Õiglase kaubandus võimaldab viiel miljonil Aafrika, Aasia ja Latiina-Ameerika väiketootjal ja nende peredel ise oma eluga toime tulla. Meie aitame sellele teadlike ja solidaarsete tarbijatena vahetult kaasa.

See trükis on valminud Euroopa Liidu toel. Trükise sisu eest vastutab Eesti Roheline Liikumine. Trükises esitatut mitte käsitleda Euroopa Liidu ametliku seisukohana.

Küsi lisa:
info@fairtrade.ee

Loe veel:
www.fairtrade.ee
www.fairtrade.net

www.fairtrade.ee